

Dopisi in novice.

Iz pod visokh gorenskih stermin. „Tovars“ nekaj novega! Pred nekaj časom pride naš župan, tudi šolski oglednik, v šolo; otroke pohvali, in tudi meni svojo zadovoljnost še posebno zavoljo tega izreče, ker otroke tudi v nemščini podučujem. Povedal je tudi nekaj vzrokov, kako koristno da je, da se otroci pri nas nemščine vadijo itd. Čez nekaj časa pa mi reče, da je danes prišel k meni s tem namenom, da bi se z mano nekaj posebnega pogovoril. In kar ob kratkem mi pové, da pri mojem učenju vidi nekaj nepotrebnega, in da on želi, da bi jaz za naprej to opustil. Čeravno nisem imel veliko zaupanja v njegovo modrost, sem bil vendar prav radoveden zvediti, kaj mi bo oče župan povedal. On vzame v roko šolski „Abecednik“, ga odpre, mi pokaže nemško čerko „w“, in začne: „Moj sin to znamenje imenuje „ve“, in to je gotovo le v šoli slišal. Ker pa pri nas ni v navadi, da bi to čerko izrekovali, in ne pravimo „wie“, ampak „bie“, ne pravimo „wein“, ampak „bein“ itd. — tedaj tega glasú tudi nič ne potrebujemo, in moja želja je, da od sedaj zanaprej to znamenje „w“ v naši šoli „be“ imenujete.“ — Da s to iznajdbo, kateri je gotovo naš župan prvi svetilnico prižgal, nisem mogel biti zadovoljen, in mu tudi nisem hotel obljubiti, da bi zanaprej tako učil, kakor mi je svetoval, bo vsakteri lahko vedel. Nekaj časa sem ga pregovarjal in mu dokazoval, da tako ne more biti, in da tako ni prav, toda vse moje govorjenje je bilo — le bob ob steno. Rekel sem mu, da pa tudi v drugih besedah potrebujemo čerke „ve“, in da ne pravimo „bir“, ampak „wir“. Pa tudi to mi je overgel in djal, da tukaj le pravimo „mir“. In res, spominjam se, da sem v nekem srenjskem dopisu bral: „Mir Gemeindemänner hobn peschlossen“ etc. — Vse moje ogovarjanje, da ima čerka „ve“ svoje pravice, je bilo zastoj, in primoran sem bil, da sem mu povedal, da tega ne morem in ne smem nikakor storiti, in da to, kako in kaj da naj podučujem, ne spada v njegova opravila, in da bi bilo boljši, da bi on skerbel za druge reči, katerih je pri naši šoli toliko treba. On pa mi nevoljen reče: „Dokler učitelja srenja plačuje, mislim, da ima tudi ista pravico do učitelja in da smé zapovedovati, kako da naj podučuje.“ To izgovorivši se oberne, in gré. Zeló sem bil vesel, da me je popustil, in da se ni bilo več treba zavoljo take neumnosti pričkati. Lahko si mislite, čast. bralci, kako da je, če ima šola in srenja take gospodarje. — Enkrat je bila celó govorica, da mislijo šolo srenjam prepustiti. No, tega se nam še manjka! Ako bi se to kdaj vresničilo, bo marsikteri učitelj primoran, kopita pobrati in iti, kamor bo vedel in znal. — S tem pa nikakor nočem žaliti sploh vseh srenjskih županov, kajti poznam možé, ki vedó, kaj je ljudska šola in skerbé za njo in za učitelja, kakor pravi srenjski očetje. Moja misel je le ta: Dobro naj se pred prevdari, preden se komu izročuje pravica do šole.

Iz Ljubljane. Okrožnica preč. tukajšnjega konzistorija 8. pretečenega mesca s števil. 355/76 razpisuje znana Metelkotova da-

rila po 50 gold. za letošnje leto. Okrajna šolska ogledništva naj do konca tega meseca preč. konzistoriju za to naznanjajo učitelje, ki so se posebno trudili za povzdigo slovenščine in sadjereje. — Drugi razpis preč. konzistorija 28. febr. t. l. s št. 200/35 priporoča šolskim prednikom in učiteljem novo knjigo: „Lehrbuch der Physik“, za obertnijske, ponovljavne in napredovavne šole, ki jo je spisal Franc Hoffmann, c. k. profesor v višji realki v Celovcu. Ta knjiga ima med spisi 360 podob, in velja 80 kr. Ta razpis tudi hvali, kakor je že hvalil „Uč. Tov.“ Levčeve nemške lepopisne zglede, ki jih prodaja J. Giontini v Ljubljani.

— V gosposki zbornici je bila 21. in 22. preteč. m. nova zakonska pestava sprejeta. Sedaj je na versti šolska postava. Porečevalec grof Hartig priporoča zbornici, naj odobri načert o šoli naj več tako, kakor ga je predlagal državni zbor; drugi (med njimi tudi dunajski veliki škof) pa tirjajo, da naj se vstanovi postava, ktera naj izreče: 1) da se bodo varovali vpljivi katoliške cerkve pri odgojevanji mladine; 2) da ostanejo ljudske in srednje šole verne, kakor do sedaj.

— Prišla je na svetlo zanimiva knjizica: „Konkordat, cerkev in šola, ki jo je spisal g. Šuc v Rimu. Dobiva se po vseh večjih slovenskih mestih, v Ljubljani pri bukvozezu Gerberju.

— V Mariboru bo od 2. t. m. trikrat na teden jel izhajati nov političen časopis: „Slovenski narod“, ki se je osnoval s pomočjo nekterih darežljivih rodoljubov. Po pošti bo veljal za celo leto 10 gl. Veliko srečo!

— Kako bi si učitelji na deželi svoje pičle dohodke zboljšali, je kazal neki učitelj na Spodnjem Avstrijskem pri zboru: „Verein für Landeskunde“. On je imel 4 panje čebel, ki so mu l. 1862. 18 gold., — l. 1863. 35 gold., — l. 1864. 48 gold., l. 1865. 11 gold. in l. 1866. 99 gold. dobička dale. Dalje pripoveduje ta učitelj, da pozna ubogega kmeta, ki ga samo čebele živé, in sicer tako, da mu nesejo vsako leto naj manj 200, pa tudi čez 400 gold. Čebeloreja je prav kratkočasna in učitelju kakor nalašč prav primerna. Tovarši na deželi, boljšajte si tudi po tej poti svoj žalostni stan, dokler nimate boljše pomoči. Če bomo le zdihovali, zraven pa roke križem držali, si ne bomo bolje postlali.

— Odbor za zborovanje avstrijskih učiteljev na Dunaji je sklenil, da bo drugi zbor avstrijskih učiteljev v Bernu (Brünn). Dunajski učitelji mislijo tedaj tudi na Marskem svoj „mision“ napraviti.

Premembe v učiteljskem stanu.

Okrajna šolska oglednika sta imenovana prečastita gospoda: Sim. Peharec, dekan v Gradu pri blejskem jezeru, in Jan. Hofstetter, dekan v Postojni. G. Emanuel Tomšič, učitelj v Mirni peči, se je službi odpovedal.

Listnica. G. R. pri sv. J.: Zadeve o naročnini so vse poravnane. — G. I. G. v T.: Vaše pesmice še niso zrele. — G. P. v R.: Le pošljite!

Odgovorni vrednik:

Andrej Praprotnik.

Tiskar in založnik:

Jož. Rudolf Milic.